

ბოლნისისა და თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტების მევენახეობა-მელვინეობის გეოგრაფიული ასპექტები

ლოკაცირება

ელ-ფოსტა: lika.tsertsvadze008@ens.tsu.edu.ge

^ა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის, გეოგრაფიის დეპარტამენტი, თსუ II კორპუსი, ჭავჭავაძის გამზირი 3, 0179, თბილისი, საქართველო

საქართველო ღვინის სამშობლოა, რაზეც არქეოლოგიური გათხრებიც მიუთითებს, ქვემო ქართლის რეგიონში აღმოჩენილია ყურძნის წიპწები, რომლებიც ძვ.წ. VII-VI საუკუნით თარიღდება. ჩვენმა წინაპრებმა ღვინის ქვევრში დაყენება 8000 წლის წინ დაიწყეს და ეს ტრადიცია ქართველ კაცს დღემდე შენარჩუნებული აქვს. კარგი ღვინის მისაღებად მხოლოდ ვაზის მოშენება როდია საკმარისი. ვაზს შესაბამისი მოვლა-პატრონობა სჭირდება. მისი ხარისხი და მოსავლიანობა დამოკიდებულია გეოგრაფიულ მდებარეობაზე. კლიმატზე, რელიეფსა და ნიადაგის შემადგენლობაზე.

საქართველოში ვაზი ყველა რეგიონში არ ხარობს, რადგან მას უყვარს ნაკლებად ტენიანი, ხირხატიანი ნიადაგი, რომელიც დიდი რაოდენობით შეიცავს სხვადასხვა სახის მინერალს. ასეთ ნიადაგში ვაზს მარტივად შეუძლია ფესვთა სისტემის განვითარება. ყველაზე კარგ მოსავალს კი ვაზი მაშინ გვაძლევს, როდესაც მისი ფესვი 12 მ-მდეა სიღრმეში ჩასული. რაც უფრო ძველია ვაზი, მით უფრო ხარისხიან მოსავალს გვაძლევს.

ბოლნისის მიკროზონა მდებარეობს ქვემო ქართლის ტერიტორიაზე, ბოლნისის მუნიციპალიტეტში ზღვის დონიდან 570 მ-ზე, მდინარე მაშავერასა და ხრამის ხეობებში. ტერიტორიულად მოიცავს ქალაქ ბოლნისს და რამდენიმე სოფელს: რატევანს, ხატისოფელს, რაჭისუბანს, სავანეთს, ტალავერს, ქვეში, აკაურთა, მუშევანს, სამწვერისს, ქვემო არქევანს, ქვემო ბოლნისს, სამტრედოს, ჭაპალას, ზვარეთს, თამარისს და სხვა.

ბოლნისის მიკროზონაში ვხვდებით, ძირითადად, რვა სახეობის ყურძენს, ესენია: ჩინური, გორული მწვანე, თავკვერი, ასურეთული შავი, შავკაპიტო, რქაწითელი, საფერავი, ბუდეშური საფერავი.

ამ რეგიონში არსებული ყურძნის ჯიშები მკვეთრად განსხვავდება კახეთში გავრცელებული ჯიშებისგან, როგორც ხარისხით, ასევე მოსავლიანობითა და ინდივიდუალურობით. ბოლნისის მიკროზონის ტერიტორიაზე მოდის საკმაოდ მაღალი ხარისხის ყურძენი, მართალია, იმ რაოდენობით არა, რა რაოდენობითაც კახეთში. თუმცა, იგი სხვა რეგიონებისგან განსხვავებით ხარისხიანი ყურძენითა და მაღალი დონის ღვინოებით გამოირჩევა, რაც განპირობებულია იმ ნიადაგის შედგენილობით, რომელზეც ვაზია გაშენებული. ქვემო ქართლის ნიადაგები დიდი მრავალფეროვნებით ხასიათდება. აქ ვხვდებით ყომრალს, ტყის ყავისფერს, შავმიწას, წაბლას და მდელოს ალუვიურ ნიადაგებს, რომლებიც საკმაოდ მაღალი ნაყოფიერებით გამოირჩევა, მაგალითად, მდელოს ყავისფერი ნიადაგი გავრცელებულია სოფელ რატევანის ტერიტორიაზე, მდინარე მაშავერას მარჯვენა მხარეს.

აქ ვენახები, ძირითადად, გაშენებულია მდინარეების ხეობებში, შედარებით შემაღლებულ ადგილებში, რადგან ალუვიური მასალა ყველაზე დიდი ნაყოფიერებით

გამოირჩევა. შემადღებული ადგილი კი იმისათვის არის საჭირო, რომ ვაზმა დიდი რაოდენობით წყალი არ მიიღოს, რადგან ასეთ შემთხვევაში შეიძლება მოსავლიანობა გაიზარდოს, მაგრამ ყურძენს ხარისხი დაეკარგოს და გემოვნური თვისებები გაუქრეს.